

Budavári Hírmondó

Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XXV. évfolyam 2020/4. szám **Ádvent**

„Tudnunk kell, hogy Isten egyszülött fiát küldte nekünk, hogy higgyünk benne: hogy aki bízunk benne, megszabaduljon a bűntől, és Isten gyermekévé legyen. Ahogy János evangéliumának első fejezetében mondja: »Felhatalmazta őket, hogy Isten gyermekei legyenek, mindazokat, akik hisznek az ő nevében.«”

Luther Márton: Nyolc böjti prédikáció

JÖN! JÖN! JÖN!

A médiában, ha fel akarják hívni a figyelmünket egy közelgő eseményre, egy új termékre, sokszor alkalmazzák a fenti hármas címet. A kíváncsiságot ezzel máris elültetik, és legalább azt elolvassuk, hogy mi vagy ki is jön. Sok mindenre várunk és vágyunk. Mostanában figyelmünket eléggé egy irányba tereli a világjárvány, hiszen szinte az egész világ küzd a vírussal. A politikusok már jelzik, hogy jön a felmentő erő vakcina formájában. Belátható közelségben a „megváltás”! Az idei ádvent és karácsony fő keresleti cikke nem valamilyen új műszaki termék lesz, nem valamilyen ruhadarab vagy édesség, hanem az oltóanyag. Ami: JÖN! JÖN! JÖN!

Érthető, hogy már mindenki nagyon várja, hiszen a küzdelem igen gyötrelmessé, aggasztóvá és elkeseredetté vált. Erről csak az egészségügyben dolgozó embertársaink tudnának igazán beavatottan beszélni. Ezúton is köszönjük nekik, hogy ők ott állnak a küzdelem arcvonalaiban!

Hála Istennek, úgy néz ki, hogy ez a vírus mint ellenség emberi tudással, kitartó kutatási, fejlesztési, orvoslási, ápolási munkával, együttműködéssel belátható időn belül legyőzhető.

Van, amit le tudunk győzni saját erővel, tudással – de van, amit nem. Van, hogy kiszámítható az ellenségünk – de van, hogy nem. Van olyan ellenség ugyanis, amelyik olyan ravasz, hogy a szövetségesünknek álcázza magát, éppen ezért állandó figyelmet, törődést kér és kap is tőlünk. Ezért mindig erős marad, pedig olykor kiütöközik igazi természete: nyíltan ellenünk fordul és pusztít. Csak hogy addigra már másokban is nagy kárt okoz. Ez az ellenség pedig az *önimádat vírusa*, amely gyakran olyan hamis istenek imádata útján terjed, mint például a pénz, siker, hatalom, elismerés, kényelem, szépség, mámor, fittség bálványistenei. Az önimádat alattomos kórokozóját mi tenyésztettük ki, életünk Gazdájával szembeni hálátlanságunkkal és lázadásunkkal. És azóta is szüntelenül erősítjük gőggel, büszkeséggel, nagyravágyással és irigységgel.

Elfordultunk Mennyei Atyánktól, hogy a magunk istenei lehessünk. Közben emberségünkől is kifordultunk. Bevett (mainstream) vagy titkos (alternatív) „laborokban” egyre több variáns útján „tenyésztjük” az *önimádat vírusát*, és egyre kifinomultabb módokon terjesztjük is azt társadalmunkban. Pusztító, romboló erejét először mindig mások életében vesszük észre, és csak utóbb magunkon, de nincs ellene „oltóanyagunk”! Kicsoda szabadíthat meg minket ettől a halálos kórtól? Ki józanít ki minket az önimádat mámorából, és ki vezet helyes kapcsolatra magunkkal, egymással és Istennel?

*Erőnk magában mit sem ér, Mi csakhamar elesnénk,
De küzd értünk a hős vezér, Két Isten rendelt mellénk.
Kérdezed: ki az? Jézus Krisztus az, Isten szent Fia,
Az ég és föld Ura. Ó a mi diadalunk!*

(EÉ 254.)

Egyenesedjünk hát fel, és emeljük fel a fejünket, mert – igéjében – ma is közeledik Megváltónk. (vö. Lk 21,28) Ma is kész minket erejével, szeretetével és kegyelmével felemelni, gyógyítani, menteni; nekünk bűnbocsánatot, békességet és reményt adni; velünk újat kezdeni, Istenhez és egymáshoz vezetni szeretetben!

*Várj, ember szíve, készen, Várd Isten Harcosát,
Ki üdvösséged leszen, És békességet ad.
Fényt, életet hozva jó, Megtört az ősi átok,
Kit vágyakozva vártok, Betér hozzátok ő.*

*Jól készítsétek útját, A Vendég már közel!
Mi néki gyűlölt, utált, Azt mind vessétek el!
A völgyből domb legyen, Hegycsúcs a mélybe szálljon,
Hogy útja készen álljon, Ha Krisztus megjelen.*

*Az Úr elé ha tárod A szív alázatát,
őt nem hiába várod, Betér hozzád, megáld.
A testi gőg: halál! De bűnödöt, ha bánod,
Szentlelke bőven árad, S a szív üdvöt talál.*

(EÉ 140.)

Péter Zoltán

Álmaim karácsonya

„It's that time of the year!” – olvastam a közösségi média egyik felületén november első napjaiban. Először nem értettem, mégis mire gondolhattak az oldal szerkesztői, de amikor a bejegyzéshez csatolt képet megláttam, rájöttem, hogy a karácsonyi időszak beköszöntét üdvözlük ilyen lelkesen. Azt megszokhattuk, és a felháborodás helyett legfeljebb már csak mosolygunk rajta, hogy az egyházi esztendő karácsonyi ünnepkörének kezdete nem mindig esik egybe azzal az időponttal, amikor a világ karácsonyi időszakot hirdet. Pár héttel később ugyan, de mi is ugyanúgy meghirdetjük ezt az időszakot, ugyanúgy kiírjuk a közösségi oldalainkra, hogy „it's that time of the year”. Ilyenkor kötelező jelleggel meggyújtjuk szépen sorjában a gyertyákat, mézeskalácsot és aprósüteményeket eszünk, a legszebb énekeinket énekeljük – mindenki jól ismeri a maga megszokott „körítéseit”.

Az év körforgásában menetrendszerűen érkezik a karácsony, mi pedig külsőleg hamar meg tudjuk teremteni a szükséges hangulatot. Mindannyian szeretjük ezt, de nem árt feltenni a kérdést: mit jelent a „that time of the year”, ha valóban azt ünnepeljük, hogy Jézus Krisztus emberré lett? Születésnap? Megemlékezés? Évforduló? Az igazság az, hogy ha ebből indulunk ki, hogy ez most az az időszak, akkor még a fenyőillaton és a mézeskalácson kívül nem lesz semmi. Eljön, letudjuk, aztán folytatjuk, ahol abbahagytuk.

Jézus valóban eljött közénk, de nem fenyőillatot és mézeskalácsot hozott, hanem békességet, megbékélést a világgal. Pál apostol így fogalmazza ezt meg: „Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával, úgyhogy nem tulajdonította nekik vétkeiket, és ránk bízta a békéltetés igéjét.” (2Kor 5,19) János evangéliumában már maga Jézus beszél erről a békességről: „Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalanodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen.” (Jn 14,27)

A békességet, a megbékélést, amit ő hozott közénk, nemcsak az év ezen időszakára hozta, hogy utána megint egy évig elfeledkezzünk róla, hanem azért hozta, hogy életünk legyen. Nem olyan ez, mint az adventi koszorú, ami januárban már kint szárad az erkélyen, vagy a karácsonyfa, amit vízkereszt után kihajítunk az utcára – nem úgy adja nekünk, ahogyan a „világ adja”. Az ő békessége nem a kronoszban (a görög nyelvben a dolgok egymásutánosságára vonatkozó idő), hanem az alkalmas, rendelt időben, a kairoszban jött, jön el hozzánk. Jézus eljövételét nem lehet beilleszteni menetrendszerű, számítógépes és számológépes világunkba, mókuskerekreinkbe: ez nem egy éves teendő a sok közül, amit ki kell pipálnunk a naptárban. Persze ez kényelmesebb lenne, de ő ennél valami sokkal nagyobb, számunkra (még) nehezen felfogható megbékélést ad nekünk.

A megbékélés, amelyet Jézus hozott a Földre, nem a saját belső, „pszichikai békességünket” jelenti, hogy önmagunkkal rendben vagyunk. Hajlamosak vagyunk az egyházban a magunk belső békéjét keresni, úgymond öncélúvá tenni a hitünket. Pedig talán ebben különbözik leginkább a kereszténység sok más világvallástól, hogy az ember nem a maga megvilágosítására törekszik, hanem felveszi a keresztjét, vállalja a szenvedést és a küzdelmeket, „testvéri közösséget épít megbocsátással és önfeláldozó szeretettel”. A magunk igazi lelki békéje csak következmény. Annak a következménye, hogy Isten tervének, amelyből a karácsonyban ízelhetünk meg először morzsákat, részesei tudunk lenni.

Nem véletlenül használtam a „pszichikai békesség”, talán kissé furcsán csengő kifejezést. Ha ismét elővesszük a görög nyelvet, láthatjuk, hogy miről van szó: a psyché az emberi lelket jelenti, ami természetesen nem elhanyagolható, hiszen emberek vagyunk, akik próbálnak valahogyan helytállni a világban. De ha komolyan vesszük a hitünket, akkor a mi figyelmünk nem a psychére, hanem az ennél sokkal nagyobb isteni lélekre, a pneumára kell, hogy irányuljon. Bonhoeffer *Közösségben* című munkájában így fogalmazza ezt meg: „A keresztény testvériség nem pszichikus, hanem pneumatikus valóság.” A pneuma az, ami által Jézus elhozza az ő békességét, és ugyanez a pneuma az, ami által ezt tovább kell adnunk.

Mindenki szereti a karácsonyt, mindenki örül, amikor eljön a „that time of the year”, és természetesen fontos is, hogy az ehhez tartozó hagyományokat megtartva ünnepeljünk. De azt hiszem, akkor cselekszünk helyesen, ha ezen külsőségekre csak úgy tekintünk, mint „hab a tortán”, hiszen a karácsony nem az emberi elme által felfogható, látható dolgokról szól; nem december 25-én és 26-án történik, és nem attól történik, hogy mindent ugyanolyan áhítattal csinálunk idén is, mint tavaly. Hanem a karácsonyban Isten a saját örökkévalóságából lehajol az emberhez, szövetséget köt vele, hogy már ebben a világunkban is megtapasztalhassuk szeretetét, amely (hogy még egyszer visszanyúljunk a göröghöz) nem az általunk ismert és gyakorolt emberi szeretet, a filia, hanem a megint csak sokkal nagyobb isteni szeretet, az agapé.

A görög szavak (kairosz, pneuma, agapé), amelyeket vizsgáltunk, önmagukban persze még mindig csak szavak maradnak. Pont azért nehéz kifejezni jelentésüket a magyar nyelvben, mert valami olyan e világon túli, isteni dologra mutatnak, amit még nem érthetünk meg teljesen. De ha az alkalmas időre, a Lélekre (immár nagybetűvel) és Isten megbékélést hozó szeretetére figyelünk idén karácsonykor, akkor jöhet bármilyen járvány vagy más nehézség, azt hiszem, nagyon szép ünnepünk lesz.

Fabiny Márton

Luther ádventi és karácsonyi igehirdetése

VEDD ÉS OLVASD

Az ünnepek közeledtével egyre gyakrabban olvasgatok igehirdetés-kötetektől, mert amikor sokat kell prédikálni, akkor erőt és ötleteket adhatnak mások beszédei. Így vettem elő többek között *Luther válogatott művei 6., Prédikációk* alcímet viselő kötetét is. Ádventi és karácsonyi igehirdetéseket szemeztettem.

Igehirdetések és sermók (értekezések, tematikus, tanító beszédek) is olvashatók a könyvben, de azt el kell mondani, hogy egy ádventi sermo és három ádventi igehirdetés mellett csak egy karácsonyi igehirdetést találtam a tartalomjegyzékben. Ez is egyfajta jele lehet annak, hogy a reformátor korában fontosabb volt a böjti-húsvéti ünnepekör. Hisz ezek a megváltás ajándékát, a nekünk egyetlen jelként, a Jónás jeleként adatott meghalást és feltámadást tárják elének.

Az ádventi sermo az evangéliumról szól. Ez 1516. december 7-én hangzott el Wittenbergben, tehát még a nevezetes dátum, 1517. október 31. előtt. Érdekes odafigyelni arra, hogy Jézus názareti beszédéből éppen azt a gondolatot emeli ki Luther, hogy a szegényeknek hirdetik az evangéliumot. Az evangélium szerepéről ezt mondja: „*Tehát az evangéliumnak kettős feladata van, először értelmezni a régi törvényt, ahogy az Úr értelmezi a parancsolatot Mt 5-ben [Ez Jézus törvénytárgyazata a Hegyi Beszédben]... S itt jön az evangélium második és sajátos valódi feladata, mert segítséget és orvosságot jelent a kétségekkel küzdő lelkiismeretnek.*” Ebben a sermóban már világosan kirajzolódik az, miként gondolkodik az evangéliumról Luther.

Ádvent 2. vasárnapjára elmondott prédikációja az úgynevezett ógyházi evangélium alapján hangzott el 1521-ben, Wartburg várában. Mind a mai napig ez az evangéliuma ennek a vasárnapnak: Lk 21,25–33. Luther, aki ebben az évben már sokszor nehéz pillanatot élt át, az idők jeleiről szól. Jézus szavai alapján azt fejtegeti, hogy kora magán hordja a napban, a holdban és a csillagokban lévő jeleket. És arra bátorít, hogy ne úgy éljünk, hogy „*a világot mulatásnak, evésnek és ivásnak, plántálásnak és építkezésnek, mulandó javakért igyekvő és ügyeskedő törekvéseknek gondolja az ember, mintha az ítélet napja még ezer évig sem nem jönne el.*” S bár abban tévedett Luther, hogy az ő korában jön el a világ vége, abban viszont nem, hogy mindenkor keresztyéneinek figyelni kell ezekre a jelekre.

Ugyanebben az évben ádvent 4. vasárnapján Fil 4,4–7-ről prédikált Luther. Ez a vasárnap ma is használatos ógyházi epistolája, levélbeli igéje: „*Örüljétek az Urban mindenkor, ismét mondom*

örüljétek!” Ezt is mondja: „*...akik nem az Urban, hanem saját jókedvükben örülnek, kevélyekké válnak, és saját magukban lelik kedvüket, ez pedig mind bűn. Hogy lehet az Urban örülni? Sehogy máshogy, csak úgy, ahogy megismerjük az Urat... De mindez akkor történik meg, ha hiszünk Krisztusban, és vidám szívvel készülünk arra, hogy irgalma által elnyerjük bűneink bocsánatát...*”

Arról a gondolatról, hogy az Úr közel, ezt írja: „*Isten pedig nem keres mást, minthogy az embernek megmutassa kegyelmét, megbocsássa minden bűnünket, amit isteni igazsága szerint valójában büntetne és bosszulna. Aki nem így képzel el az Istent, az soha nem lesz vidám és nyugodt. Aki pedig szomorú és nyugtalan, az a többi emberrel sem lesz jószágos és szelíd.*”

1530. december 25-én délután Wittenbergben prédikált Luther. Az igehirdetési igéje Lk 2,10–12 volt, Jézus születéstörténetének az a részlete, amelyben az angyalok a pásztorokat szólítják meg. Mivel ez a délutáni igehirdetés volt, a szövegből az is kiderül, hogy délelőtt Jézus születéséről szolt az ige. Ebből is látszik, hogy abban a korban még az emberek egy vasárnapon többször is elmentek a templomba, így az igehirdetők egymásra tudták építeni gondolataikat: *Ma eddig azt hallottátok, hogy a gyermek megszületett, és Ő a mi Urunk és Üdvözítőnk.*

Az igehirdetésben elhangzik a kérdés: „*Kik hát azok, akiknek ezt az örömhírt hirdetni kell? Azoknak, akik félnek és érzik bűneik terhét, ahogy a pásztorok is.*” Ez a kérdés repítheti gondolatunkat a mába: vajon nem ugyanígy szorulunk mi is félelmeink és terheink miatt az angyalok hirdette evangéliumra? Arra, hogy az Üdvözítő, a szabadító születése feloldja félelmeinket?

Az igehirdetésben kirajzolódik Luther Mária-kultusszal szemben álló evangéliumi, Krisztus-központú gondolkodása is: „*Nektek született ma Üdvözítő! Hiszen nem az volt a fontos, hogy szűztől született, hanem az, amit Mária így énekel: »Felkarolta szolgáját, Izráelt!« Ezzel nem azt akarja mondani, hogy neki, és az ő szüzességének született, hanem, hogy a te szolgálatodra, nem csak az ő tisztességére.*”

Luther így teszi újra személyessé a karácsonyt: a te szolgálatodra született Jézus, a világ üdvözítője. Ez az örömhír járja át szívünket ezen az ünnepen is. S ha megállunk családunkkal a karácsonyfa alatt, akkor vegyük kézbe az áhítatos könyveket vagy prédikáció-gyűjteményeket, és olvassunk belőlük szeretteinknek gazdag tartalmú igehirdetéseket!

Bence Imre

125 éves a templomunk!

Október 18-án tartottuk gyülekezetünkben az áldozati vasárnapot. Ez az őszi ünnepünk a templomszenteléshez legközelebbi vasárnapon van. Az 1895. október 20-án felszentelt templomunk idén 125 éves. 125 éve tölti be azt a hivatását, hogy a gyülekezetnek lelki otthont nyújtson, hogy itt az igében és a szentségekben hozzánk lépő Jézussal erősödjön a közösségünk.

Buda első evangélikus temploma fészkek. Olyan fészkek, ahonnan az évtizedek múlásával több fióka repült ki. A trianoni trauma utáni években Budán is alakultak új gyülekezetek (Óbuda, Kelenföld), így nincs olyan Budán vagy környékén lévő gyülekezet, amely közvetlenül vagy közvetve nem gyülekezetünk élő közösségéből alakult volna.

Az 1895-ben felszentelt templomunk Kallina Mór tervei alapján készült el. Nemcsak a lelkészlakásokat, hanem egy négy tantermes iskolát is magában foglalt az akkori épületegyüttes. Ez is mutatta, hogy az egyháznak milyen fontos volt a felnövekvő generációk nevelése, tanítása. A lebombázott épületet azóta sem sikerült pótolni, és Budán az egykori egyetlen általános iskolának nincs jogutódja. Érdekességként jegyezhetjük meg, hogy idén a Tárnok utcában lévő Budavári Általános Iskola irattárának rendezése közben olyan iratok kerültek elő, melyek az Evangélikus Iskolából valók voltak. Ebből lehet sejteni, hogy valakik a múltban arra az iskolára tekintettek úgy, mint a

varban lévő felekezeti iskolák jogutódjára.

A templom építése annak idején a Honvédelmi Minisztérium költségvetését terhelte, mert a városrendezés során ez a minisztérium kapta meg az első templomunk Dísz téren álló telkét. Így a gyülekezetnek nem volt nagy anyagi szerepvállalása az épület megvalósulásában. Kallina Mór – mint ismert és a városvezetés által támogatott építész – így kapott megbízást a tervek elkészítésére.

Isten igéje és a szentségek fontosak számunkra, így bár nem evangélikus eleink áldozatából épült fel templomunk, mi mégis szívből tudjuk vallani az énekszerzővel: „*Templomunk, drága vagy nekünk!*” (EÉ 288.)

Az áldozati vasárnap gyűjtéseivel is ezt fejezzük ki évről évre: bár a felépítésében nem volt nagy anyagi szerepe a gyülekezetnek, épített örökségünk fenntartásáért, korszerűsítéséért és karbantartásáért mi mindig felelősséget vállalunk.

S azért imádkozunk, hogy minden ide betérő szívében épüljön fel az a templom, ahol az Isten otthona megvalósul. Kőből épített templomunk 125 éves, de a szívünk temploma örök, és mégis mindig új! Becsüljük meg ezért a templomi liturgiát és az igehirdetéseket, a tanítást és a lelki csendet, a felzengő éneket és a közösségekben elmondott imádságokat, hogy lelki templomunk egyre erősebb alapokon nyugodjon, és a viharok se ingassák meg!

Bence Imre

Urunk!

Könyörgünk hozzád mindazért, amiért könyörögni kell.

Kérünk távoztasd el világunkból, közülünk ezt a vírust, bármi legyen is ez.

Szörnyű látni, hogyan rombolja szét emberi kapcsolatainkat, gyülekezetünket, egyházadat, családokat, hogy távolít el barátot baráttól. Szomorúsággal tölt el, hogyan lesz egyik ember a másik ember számára veszélyforrássá és lassan-lassan ellenséggé. Megrémiszt annak a látása, hogy az élet védelmének okával idős emberek szorulnak otthonuk négy fala közé, teljes magányosságra ítélve. Szívfacsaró, hogy a szeretet, az élet alapvető megnyilvánulásai, mint az ölelés, a kézfogás, az érintés, a simogatás lassan kiveszik közülünk – elsorvad a lelkünk.

Ölelj magadhoz, Urunk, és gyógyíts minket!

Gyógyítsd a betegeket, állj a gyengék mellett, támogasd a gyógyítókat, bátorítsd azokat, akiket a félelem hatalmába kerített! Ne engedd, hogy tiszta és gyógyító evangéliumod helyett a félelmet keltő, szenzációhajász hírektől várjunk megnyugvást. Érints meg minket, ahogy Jézus megérintette a leprást és meggyógyult, megérintette a vak szemét és látott. Érints meg, hogy gyógyuljunk és lássunk, lássunk Téged!

Gyógyítsd ezt a beteg világot!

Könyörgünk! Ámen.

Bencéné Szabó Márta

Érezzétek és lássátok meg, hogy jó az Úr! (Zsolt 34,9) – Konfirmáció 2020

Október 4-én tizenhét, majd két héttel később további két fiatal testvérünk – édesapjukkal együtt – konfirmált gyülekezetünkben. Hálát adhatunk, hogy végül is a tervünk szerint ünnepelhettük fiataljaink hitvallástételét.

2019 őszén indult el a csoport. Feleségemmel, *Ritával* együtt kezdtük el a felkészítést. Márk evangéliumát vettük végig, és közben egyház-, liturgia- és gyülekezetismeretbe is bevezettük őket. Tavasszal jött a karantén, onnantól kezdve csak az online térben találkozhattunk. Így is megtartottuk a képzési órákat, sőt nagypénteken keresztútjárást is végeztünk. Nyár elején, immár feloldva a karantént, felszabadultan és harsányan köszöntöttük személyesen is egymást. Megkaptuk a reményt, hogy nyáron az ottalvós gyülekezeti táborunkat is megtarthatjuk, és valóban: Szigetszentmártonban is ott volt csapatunk, szinte teljes létszámmal.

Itt kezdtünk el gondolkodni a konfirmandusok vizsgájáról. Milyen legyen a műfaja? Hagyományos Kis Káté-feleltetés, netalán vetélkedő vagy színdarab? Ambiciózus fiataljaink ez utóbbit választották, és egy modern köntösbe bújtatott *Tékozló fiú* történeten kezdtünk dolgozni. A nyár folyamán három alkalommal külön is találkoztunk: rendeztünk egy szabadtéri esti kertmozit, és kétszer a Margitszigeten is sportoltunk közösen.

Szeptemberben rádöbbenünk, hogy már milyen közel van a konfirmáció! Közben a járvány újra elkezdett súlyosbodni, és kétségeink támadtak, megtarthatjuk-e az ünnepet. Nagy segítséget

jelentett ekkor lelkészeinknek és családtagjaiknak *dr. Réthelyi János* orvos-presbiterünk testtelében nyújtott támogatása. Gyülekezetünk ideiglenes járványügyi bizottsága ajánlásokat fogalmazott meg a szertartással kapcsolatban, így biztonsággal készülhettünk a konfirmációra. Október 3-án délután a konfisok izgatottan, de szépen, összeszedetten adták elő a *Tiszta fény* című színdarabot. Vasárnap pedig felvirradt „áldott szép napjuk”. Igaz, nem lehetett „tele templom” érzésünk, de online bárki előben követhette az eseményeket.

Így is felemelő alkalom volt. **Kállai Roland**, **Schneller Hanga** és **Vincze Virág** keresztelőjére is ekkor került sor. Minden fiatal testvérünket egy presbiter és egy családtag kísérte az oltárhoz áldásra. Az úrvacsora szentségében először kapták ízelhető közelségét Krisztus szeretetének és megváltása ajándékának. Reméljük, Krisztus hú követői lesznek! A már említetteken kívül:

Dénes Anna, **Fábián Emese**, **Farkas Bertalan**, **Kengyel Mira**, **Koncsik Barnabás**, **Kovács Zille**, **Lánchidi Leó**, **Mendrey Nóra**, **Pálinkás Zsuzsanna**, **Péter Katalin**, **Reich Márton**, **Réthelyi Klára**, **Tekus Sebestyén**, **Vass Gábor Zsigmond**, **Vass Miklós Ádám**, **Zágoni Hanna**.

Köszönet minden családnak és minden szolgálattevőnek az előkészítő, támogató, kísérő munkájáért, felajánlásaiért és az imádságokért!

Péter Zoltán

Cselekvő szeretet

Gyülekezetünkben régóta hagyomány, hogy a karácsony előtti hetekben, ádvent idején meglátogatjuk rászoruló idős testvéreinket, és ajándékkal kedveskedünk nekik. **December 1-jén** állítjuk össze a „szokásos” karácsonyi szeretetsomagokat, **december 2-ától** lehet átvenni őket a Lelkészi Hivatalban, munkaidőben vagy lelki alkalom után. A járványhelyzetre való tekintettel most a fiatalokat és a középgeneráció tagjait kérjük meg, segítsenek eljuttatni ezeket az ajándékokat idős testvéreink otthonába.

Minden segítséget köszönünk!

Bajnóczi Ilike +36-20-824-5375

Eseménynaptár – 2020. Ádvent

A rendkívüli helyzet bevezetésével rendkívülivé lett gyülekezetünk élete is, ezért kérjük, hogy az alkalmak előtt mindenképpen tájékozódjanak. Akik feliratkoznak a budavári elektronikus hírlevélre, azok hetente legalább egy körlevelet kapnak arról, hogy az alkalmainkat milyen rendben tartjuk. A vasárnapi istentiszteleteket a szokott időpontokban – éneklés és úrvacsora nélkül – megtartjuk. A különleges, nem rendszeres alkalmakról az elnökségünk dönt. A koncertek és a zeneszínházak elmaradnak. A hétköznapi alkalmakat a közösségekkel egyeztetve az internet segítségével tartjuk meg. A hétfői és keddi bibliaóra videóját minden szerdán feltesszük az internetre. Reménységünk szerint ádvent első vasárnapjára megvalósul a szükséges digitális fejlesztés, és attól kezdve YouTube-csatornánkon keresztül közvetíteni fogjuk elsősorban a 11.00-kor kezdődő istentiszteleteket.

November 29. vasárnap Ádvent 1. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben
11.00 – Istentisztelet közvetítéssel

December 1. kedd

18.00 – Ádventi áhítat – *Túl a földieken...*
Igehirdetés közvetítéssel
19.00 – Presbiteri gyűlés – *online (Skype)*

December 2. szerda

19.00 – Fügefa – Középgenerációs interaktív hit-tan és közösségi alkalom – *online*

December 6. vasárnap Ádvent 2. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben
11.00 – Istentisztelet közvetítéssel

December 8. kedd

18.00 – Ádventi áhítat – *Látunk vagy sem?*
Igehirdetés közvetítéssel

December 13. vasárnap Ádvent 3. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben
11.00 – Istentisztelet közvetítéssel
19.00 – Fészekrakó – A házasságra készülő fiatalok közösségi, interaktív alkalma – *online*
Témánk: *Bezárt kert, lepecsételt kút*

December 15. kedd

18.00 – Ádventi áhítat – *Szeretetünkben fakad...*
Igehirdetés közvetítéssel

December 16. szerda

19.00 – Fügefa – Középgenerációs interaktív hit-tan és közösségi alkalom – *online*

Fordított Mikulás

Akciónk keretében a borsodi gyülekezetek gyermekeinek megajándékozására gyűjtünk adományokat: gyermekjátékokat, iskolaszereket, édesseget és (ruhaneműn kívül) minden olyan ajándékot, amely a szegény sorsúak életét segítheti.

Amennyiben a helyzet változik, ádvent 4. vasárnapját követően az alábbi alkalmaink lesznek:

December 20. vasárnap Ádvent 4. vasárnapja

Istentiszteletek 9.00 és 11.00 órákor
11.00 – Istentisztelet közvetítéssel
16.00 – Családok karácsonya – Gyermekek ádventi karácsonyi délutánja
18.00 – Budavári Gospel Kórus koncertje

December 22. kedd

18.00 – Ádventi áhítat – *Benne maradni!*
Igehirdetés közvetítéssel

December 24. csütörtök Szenteste

Budavárban:

16.00 – Szentesti istentisztelet
Igét hirdet: *Bence Imre*
24.00 – Éjféli istentisztelet
Igét hirdet: *Péter Zoltán*

Budagyöngyén:

16.00 – Szentesti istentisztelet
Igét hirdet: *dr. Fabiny Tamás*

December 25. péntek Karácsony 1. napja

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*
11.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*
18.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

December 26. szombat Karácsony 2. napja

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*
11.00 – Igét hirdet: *dr. Fabiny Tamás*
18.00 – *AZ ESTI ISTENTISZTELET ELMARAD*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *dr. Fabiny Tamás*

December 27. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

Fügefa – interaktív bibliatanulmányozás a középgeneráció számára

Erre az alkalomra várjuk azokat a felnőtteket, akik keresztségre vagy konfirmációra készülnek. Januártól Luther Márton Jó cselekedeteiről írt értekezése alapján foglalkozunk a tízparancsolattal. Alkalmainkat havonta kétszer, szerdánként 19 órától 21 óráig tartjuk a Sára teremben (1014 Budapest Fortuna u. 25.). Alkalmaink időpontja: január 15. és 29., február 12. és 26.

A Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítvány számlájára a 2019. évi SZJA 1%-os felajánlásokból 1.684.000 Ft érkezett. Isten iránti hálával köszönjük meg a felajánlásokat, és kérjük, hogy ezt népszerűsítsék az ismerőseik körében is.

December 31. csütörtök Óév napja

Budavárban:

18.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

23.30 – Óévbúcsúztató személyes áldással

Igét hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

18.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

2021. január 1. péntek Újév napja

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

11.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Az istentisztelet után újévi áldáskérés
és koccintás a gyülekezeti teremben.

18.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Január 3. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

16.00 – Családos délután

18.00 – Orgonazenés áhítat

Január 5. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés

Január 6. szerda

Vízkereszt

18.00 – Istentisztelet

Január 10. vasárnap

Vízkereszt ünnepe után 1. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

19.00 – Fészekrakó – A házasságra készülő fiatalok közösségi, interaktív alkalma

Témánk: *Már megfordult, elment...*

Január 11. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem

Január 13. szerda

19.00 – Fügefá – Középgenerációs interaktív hit-tan és közösségi alkalom

Január 16. szombat

Presbiteri nap – a gyülekezet presbitériumának közösségépítő, lelki napja

Január 17. vasárnap

Vízkereszt ünnepe után 2. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

Budagyöngyén 9 órakor és Budavárban 11 órakor
Marton Zsolt váci megyéspüspök hirdeti az igét

Január 24. vasárnap

Vízkereszt ünnepe után 3. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

Január 17-24.

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

Az ökumenikus imahét alkalmait a kerület református és katolikus gyülekezeteivel közösen tartjuk. Az alkalmak helye és időpontja szórólapokon lesz követhető.

Január 27. szerda

19.00 – Fügefá – Középgenerációs interaktív hit-tan és közösségi alkalom

Január 31. vasárnap

Vízkereszt ünnepe után 4. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

11 órakor kezdődő istentisztelet után kávézás

19.00 – kAlap – Férfikör találkozója

Február 2. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés

Február 6. szombat

16.00 – Gyülekezeti családos farsang, jelmezbál, tombola a kápolnában

Február 7. vasárnap

Vízkereszt ünnepe utáni utolsó vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

Február 8. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem

Február 10. szerda

19.00 – Fügefá – Középgenerációs interaktív hit-tan és közösségi alkalom

Február 14.

Hetvened vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

19.00 – Fészekrakó – A házasságra készülő fiatalok közösségi, interaktív alkalma

Témánk: *Mit csodáltok Szulamiton?*

Február 21.

Hatvanad vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

Február 24. szerda

19.00 – Fügefá – Középgenerációs interaktív hit-tan és közösségi alkalom

Február 28.

Ötvened vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

11 órakor kezdődő istentisztelet után kávézás

19.00 – kAlap – Férfikör találkozója

Evangélikus műsorok a médiában

November 29. vasárnap – **Ádvent 1. vasárnapja**

Duna Televízió: 10.35: Evangélikus magazin

December 13. vasárnap

Duna Televízió: 10.00: Evangélikus ifjúsági műsor

December 25. péntek – **Karácsony 1. napja**

Duna Televízió: 11.00: Karácsonyi istentisztelet

közvetítése Óbudáról

Igét hirdet *Dr. Fabiny Tamás* elnök-püspök

December 26. szombat – **Karácsony 2. napja**

Kossuth Rádió: 10.00: Karácsonyi istentisztelet

közvetítése Angyalföldről

Igét hirdet *Grendorf Péter*, a gyülekezet lelkésze

December 27. vasárnap

Duna Televízió: 10.35: Evangélikus magazin

Trianon személyesen: otthon és itthon **Az elszakított felvidéki magyarság szolgálatában**

Hogyan jön egy 1964-ben Budapesten született valaki ahhoz, hogy félig-meddig felvidékinek érezze magát? A neveltetésből: édesapám 1929-ben a Gömör megyei *Tornalján* született, amely akkor Csehszlovákiához tartozott. A magyar nyelv és magyar szellem ekkor még természetes volt, az „idegen uralmat” ideiglenesnek vették. Tornalja 1938-ban került vissza Magyarországhoz, majd 1945-ben a háború elvesztése következtében újra Csehszlovákia része lett. Elkezdődött a magyarok üldözése, amely kiüldözéssé fajult. 1945 augusztusában többszáz tornaljai családdal együtt a mienk is kénytelen volt elhagyni 24 óra alatt Tornalját, ahol a család már négyszáz éve élt... A kismizés, a háború utáni nélkülözés Miskolcon lett osztályrésze a családnak.

A *gömöri gyökerek* azonban erősebbnek bizonyultak a kor kényszereinél. Édesapám nővére visszament férjhez Tornaljára: három fia született, így népes rokonság várt ránk. Édesapám pedig – az 1960-as évektől kezdve, mikor már ő is családot alapított – minden nyáron elvitt bennünket Tornaljára. Ez az évenkénti rendszerességgel itt eltöltött 3-4 hét meghatározó volt számomra: a finom csevice (savanyúvíz), az ízes palóc beszéd, a közös szilveszteri esteken énekelt magyar dalok hangulata... Az 1970-es években aztán a Tornalja-környéki színmagyar falvakba kirándultunk, egyre rendszeresebben. Gyerekként részese lettem a Gömör-kutatásnak, amely a múlt és a jelen értékeit összegyűjtve egy egyedülálló Gömör-gyűjteménnyé formálódott.

A magyar *gyökerekhez való ragaszkodás* a mostoha történelmi körülmények, egy idegen ország elnemzetlenítő gyakorlata, egy abszurd társadalmi rendszer, a kommunizmus körülményei ellenére meghatározóvá vált. Fiatal koromtól kezdve bennem mozgott az alapkérdés: ha Bánrévén a határt átlépve ugyanúgy, magyarul beszélnek az emberek, miért is tartoznak ezek más országhoz? Hogyan tudják megtartani magyarságukat, hagyományaikat e nehéz körülmények között? Hiszen a kisebbségben élőknek a helyi és regionális hagyományok nem egyszerűen történelmi „adalékok”, hanem az identitásuk része – az éltető gyökereket jelentik számukra. A pusztuló kastélyok lefotózása, az elmúló falusi nemzedékekkel való beszélgetések hangszalagon történő megőrzése, egy magyarsághoz ragaszkodó, mostoha sorsot élő gömöri magyarság „velünk élő múltját” jelentette.

Az egyetemre kerülve épp azért választottam a történelem szakot, mert ezzel a nagyon is „életzagú” és nem csak papirosillatú múlttal találkoztam. Kíváncsi voltam a jelenre, a *szlovákiai magyarok küzdelmeire*. Ekkor csatlakoztam a felvidéki honismereti kerékpártúra-mozgalomhoz, melynek

keretén belül a magyarok sávját jártuk be több százan – felvidékiek, anyaországiak, ahogy mondtuk: otthoniak és itthoniak... Az egyetemen Fábry Zoltán Kört alakítottunk, és a nemzetiségi kérdéssről, Kelet-Közép-Európáról szóló előadásokat szerveztünk. Alapvető élményem volt Käfer István tanár úr szlovák-magyar művelődéstörténeti kapcsolatok „spekolja”. Elmondta nekünk – ami hiányzik a magyar tudatból –, hogy mennyire fontos a *szomszéd népek*, így a velünk együtt élő népek, nemzetek kultúrájának, nyelvének megismerése. A kapcsolatok keresése és valamilyen *modus vivendi*, a nehéz történelmi kérdések dialógus útján való megközelítése.

Az egyetem elvégzése, a munkába állás éppen a rendszerváltás idejére esett. A „mi külön kis rendszerváltásunk” párhuzamosan folyt a „nagy” mellett: ekkor szerveztük és alapítottuk meg a csehszlovákiai magyar kultúra barátainak körét, amely aztán a *Rákóczi Szövetség* nevet kapta. Hiányérzetünk volt, hogy az általános Erdély iránti érdeklődés mellett a többi elszakított országrészről, így a Felvidékről is kevesebb szó esik. Keresve a szlovákiai magyar emberi, szervezeti kapcsolatokat, Szalatnai Rezső és Peéry Rezső, a pozsonyi magyarság neves személyei emlékestjeit szervezve próbáltuk meg ezt képviselni. A Felvidékről elszármazottakból és az az iránt érdeklődőkből sikerült egy hatékony szervezetet formálni. A Rákóczi Szövetség megmaradt, és azóta teljesítményével elismerést szerzett a határon túli magyarokkal foglalkozó szervezetek között is.

Már 24 éve dolgozom az evangélikus levéltárban: itt is igyekszem a *határon túli magyar evangélikusok* adataira odafigyelni. Ezekből egy külön gyűjteményt hoztunk létre, amit folyamatosan fejlesztünk. De ugyanúgy figyelünk a *többsz nyelvű evangélikusok* német, szlovák és vend hagyományaira is. Hiszen ha bármely szín és hagyomány elhalványul, elvesz, az veszteség az egésznek is.

12 éve elkezdtük a *szepesti hagyományőrző munkát* is: 150 szepesti származásút gyűjtöttünk össze. Azóta az évente megrendezett szepesti esteken, a négyévente szervezett lőcsei találkozókön elevenítjük fel ezt a csodálatos kultúr- és természeti értékekben gazdag tájat, melynek területén megtalálhatunk számos, a magyar evangélikus egyháztörténet szempontjából fontos emlékhelyet is, például a készmárki fatemplomot, líceumot.

„A múlt azé, aki megműveli” – mondta egy barátunk. A múlt (újra)felfedezése, átélhetővé tétele, az elmúlt évszázad elsüllyedt emlékeinek összegyűjtése, az elfeledett határontúli *Magyar Atlantisz* mozaikjainak megtalálása a célunk.

Czenthe Miklós

Az erkölcs mint a költségcsökkentés eszköze

Baritz Laura, domonkos nővér a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Morálteológia Tanszékének, valamint a Budapesti Corvinus Egyetem Környezetgazdaságtan Tanszékének tanára adott elő 2020. november

9-én a Budavári Evangélikus Szabadegyetemen.

Fabiny Tamás püspök, az este házigazdája Máté 13,26-ot idézve arról beszélt, hogy a mostani szorongatással terhes időben, a járvány és a gazdasági válság mélypontján, amikor munkahelyek ezrei szűnnek meg, amikor a bizonytalanság erőt vesz rajtunk, akkor is az Úrtól kell segítséget kérnünk. A posztmodern világot uralja a fogyasztás kultusza, a birtoklás elsődlegessége, holott az ember igazi természetét a létezésben kellene keresnünk. A püspök ószövetségi példaként említette Ábrahámot, aki erős, az Úrtól kapott ígéret nyomán indult el népének új hazát keresni. Hasonlóképpen tett Mózes, aki Egyiptomból elindulva a sivatagon vezette át a zsidókat, vizet fakasztott, ette a mannát, ami másnapra megromlott, s így csak az emberi lét fenntartására volt alkalmas – a felhalmozásra, vagyonként való felhasználásra nem. „A tulajdonlás helyett a létezés az elsődleges emberi lényegünk, igazodva Jézus tanításához, amely úgy szól, hogy ahol a kincsöd, ott van a szíved is” – tette hozzá Fabiny Tamás.

Baritz Laura előadása elején Aquinói Szent Tamást idézte, aki szerint az ember alapvetően erkölcsi lény, és elsődleges hajlama a jóra vezet. Arról beszélt, hogy az emberközpontú gazdaságot az értékek vezérik, s ez alatt nem a profitot, vagy más vagyoni elemeket kell érteni, hanem azokat az ember lényegéből fakadó erkölcsi, etikai értékeket, melyeket az egyház tanítása fogalmaz meg. A főáramú gazdaságot máig meghatározó, 1700-as években megfogalmazott, angolszász politikai gazdaságtan alapvető célul tűzi ki a profit maximalizálását, az állandó növekedést és az értéksemlegességet. Ezzel szemben az emberközpontú gazdaság szemlélet alapvető célként a közjó, illetve a közjólét megteremtését jelöli meg: „A manapság különösen fontos és az emberközpontú gazdaságtannal összeillő téziseket hirdető környezetvédő mozgalmak az állandó növekedés helyett a Föld véges erőforrásaira, és persze azok végletetekig hajtott kimerítésére hívják fel a figyelmet. Végül pedig, az emberközpontú gazdaság szemlélet az értéksemlegesség helyett a kölcsönösségre épülő, értékalapú együttműködést hirdeti.”

Az emberközpontú gazdaság szemlélet már az ókortól jelen van az emberi eszmetörténetben, Arisztotelész és Aquinói Szent Tamás gondolataiban. A 15–18. század civil gazdasági mozgalmában a profit hajszolása helyett már akkor a közjólétet hirdették

célként. A 19. században a katolikus egyházfők – gazdaságpolitikai kérdéseket is érintő – enciklikákban álltak ki az igazságosság és az emberi méltóság fontossága mellett, a 20. századi Német Szövetségi Köztársaságban pedig Konrad Adenauer jelölte meg állami célként a szociális piacgazdaság megvalósítását.

Az emberközpontú gazdaság legfőbb értelme a polgárok boldogságának elősegítése, a közjó megteremtése. A boldogsághoz persze szükség van anyagi javakra, de ezek megteremtése csakis az alap lehet és semmiképpen sem a cél. „Mindenkor az embert kell előtérbe helyezni a struktúrával, vagyis az állam, a gazdaság rendszerével szemben.” A valódi természete szerint létező embert a külső motivációk, vagyis a karrierépítés, a pénz megszerzése helyett a tudás- és a szabadságvágy irányítja, a struktúra pedig nem rombolhatja le a belső motivációkat. „Az emberközpontú gazdaságban a végső meghatározó az ember, aki képes megváltoztatni a struktúrát. [...] A gazdaság működtetése során az erkölcsöt kellene előtérbe helyeznünk, mert az erre épülő, kölcsönös bizalom akár költségcsökkentő tényező is lehet, hiszen ha mindenki igazodna az erkölcsi fundamentumokhoz, akkor fölöslegessé válna az üzleti együttműködés túlzott, és gyakran az okszerű működést is akadályozó szabályozása. [...] Az emberközpontú gazdaság alapvető szabálya, hogy szükségleteink kielégítése a másik ember jóllétét is magában foglalja. Ez azt jelenti, hogy az üzleti kapcsolatok kialakítása során arra kell törekedni, hogy a kölcsönösségre építve mindkét fél nyerjen. Már az ókori görög filozófia is azt hirdette, hogy az erkölcsi értékeknek kell meghatározniuk a gazdaság rendjét, ezért az értékek hierarchiájában a materiális javakat alulra, az erkölcsi értékeket pedig felülre helyezték. Az egyház tanítását követő keresztény ember pedig ma is csak úgy gondolkozhat, hogy életének legfőbb célja az örök élet elérése, ami kizárólag az erkölcsi javakra alapulhat.” – zárta előadását Baritz Laura.

I. L. L.

Kedves Testvérek!

A lelki töltekezéshez továbbra is ajánljuk a honlapunkon megjelenő istentisztelet-közvetítéseket és bibliaórákat, hang- és képanyagokat.

Kérjük, hogy akinek van e-mail címe, az ossza meg velünk, és ha eddig nem tette, járuljon hozzá, hogy a budavar@lutheran.hu levelezőlistára felvegyük. Akinek nincs internet-elérhetősége, kérjük telefonon tájékoztasson minket, ha írott igehirdetésre van szüksége.

Az e-mail címmel rendelkező testvéreket kérjük szeretettel, jelezzenek vissza: továbbra is postán kérik a Budavári Hírmondót, vagy szívesen fogadják elektronikus változatban.

Kérjük azt is jelezzék, ha az elmúlt időszakban se postán, se e-mailen nem kaptak Hírmondót.

Együttműködésüket köszönjük!

Hittanoktatás 2020-ban, Covid idején

A budavári evangélikus gyülekezet négy hitoktatóját kértük fel, osszák meg velünk tapasztalataikat: hogyan lehet(ett) a „karanténidőszak” alatt hitoktatói, lélekápolói tevékenységet végezni? (Rajtuk kívül lelkészeink is tartanak gyülekezeti és iskolai hitoktatást, és óraadó tanáraink is vannak.)

Hegyiné Oncsik Valéria

„Lábam előtt mécses a te igéd,
ösvényem világossága.”

(Zsolt 119,5)

Négy éve dolgozom hittanárként, és az eddigi tapasztalataim szerint a gyerekeknek a hittanórán támaszt nyújtunk. Úgy gondolom, hogy ezen az órán érzik igazán azt, hogy elmondhatják azokat a dolgokat, amik a szívüket nyomják. A személyes légkörben nemcsak bibliai történeteket tanítok, és segíték azokat értelmezni, hanem megadom nekik azt a szabadságot, hogy bátran kérdezzenek és fejezzék ki magukat. A lelkük ápolása is fontos része az alkalmaknak! Viszont amikor kiderült, hogy online kell a hittant tanítani, először tanácstalan voltam.

A karantén mindenki számára egy új dolog volt. Nem tudtuk hirtelen, mit is kezdjünk ezzel a helyzettel. Nagyon nehéz volt megszerezni a szülői elérhetőségeket, illetve nagyobb tanítványoknál az ő saját címüket, mert úgy döntöttem, hogy e-mailben, illetve a Krétán (hivatalos honlap az adminisztrációhoz) keresztül küldöm a gyerekeknek az anyagot. Hanganyagot vettem fel, hogy legalább hallják a hangomat. A későbbiekben egyik kedves kolléganóm hatására kezdtem prezentációkat készíteni, és az e-mailhez mindig csatoltam egy képes igeverset is. De sokkal több energiába telt az, hogy rájőjjenek, hogyan tudom ilyen „személytelen” úton közvetíteni Isten szeretetét.

Egy fontos dolgot kiemelnék mégis, ami abban az időszakban pozitív dolog volt: a szülőkkel való együttműködés és kapcsolattartás. Nem mondom, hogy 100%-ban mindenkivel zökkenőmentesen ment, de szülők többségével igen. Sok tanítványom lelkiismeretesen elkészítette az adott hétre küldött feladatokat, ami sokszor mosolyt csalt az arcomra. A személyes találkozást nem lehet pótolni! Nagyon jó érzés volt szeptemberben ismét átlépni az iskolák kapuit és találkozni a gyerekekkel.

Kovács Kata

A tavaszi helyzet érdekes kettősséget hozott az életembe. Miközben élveztem azt, hogy nem kell minden nap óracsörgésre kelni, tömegközlekedési eszközökön zötyögni, a hiányérzet és a bizonytalanság is egészen

hamar jelentkezett, mert az addigi, jól működő külső keretek helyett nekem kellett valamiféle rendszert teremtenem. Az iskolai hitoktatásban egy idő után kialakult, melyik intézmény melyik platformot használja, hol kell Classroom-ban dolgozni, hol kell e-maileket küldeni, de az alapvető tapasztalatom az volt, hogy az intézmények nem igazán előzékenyek: információt csak akkor kaptam, ha én magam jártam utána. Ha volt is törekvés egységes tanítási felület vagy szisztéma létrehozására, abba nem vontak be.

A szervezési kérdések mellett amiatt is folyt a belső küzdelem, hogyan tudom úgy átadni az anyagot, hogy a feldolgozás módja egyszerre legyen változatos, mennyiségében kezelhető és érthető is. A gyerekekkel szemtől szemben ülve látom rajtuk, hogy tudnak-e kapcsolódni, vagy elmegy a mondanivaló a fejük felett, és tudom a reakciókhoz igazítani a mondanivalót, a folytatást – az online oktatásban ez hiányzott.

A Mérték gyerekalkalmi a tavaszi időszakban teljesen kiestek: mire tudatosult, hogy megpróbálhatnám Skype-on vagy Zoom-on megtartani, addigra szinte vége volt a tanévnek, és ezzel el is engedtem a kérdést. Azt gondolom, Isten gondviselését mutatja, hogy a gyerekek és fiatalok ennek ellenére szeptemberben töretlen lelkesedéssel bukkantak fel újból; hasonló helyzet beköszönte esetén pedig a Skype-os biblia- vagy konfis órák állhatnak előttem példaként, hogy érdemes ezzel a formával próbálkozni, mert ha nem is kapcsolódik be mindenki, mindig lehetnek érdeklődők, résztvevők.

Molnárné Varró Marika

Az iskolai online hitoktatásra a gyermekek nem voltak felkészülve. Ilyen még nem volt, nekünk is meg kellett ezzel birkóznunk. A kisgyermekes szülőknél is nagy feladat volt, mert ebben az időszakban ők váltak tanító névűvé. Előnye az volt, hogy nem állt meg a tanítás, haladtunk tovább, amennyire lehetett.

Az első, második osztályosoknak általában még nincs telefonjuk, ezért a szülőkkel kellett a közvetlen kapcsolatot tartani – így jobban megismertük egymást.

Negatívumként először azt említeném meg, hogy sajnos ki lett szakítva a hittanos csoport a megszokott keretekből. Ez mégsem olyan, mint a személyes találkozás. Nem tudtuk a közösséget úgy megélni, ahogyan személyes találkozás esetén, mert az ilyenkor jelen lévő közösségépítő, közösségformáló erőt virtuális formában alig, vagy még annyira sem tudtuk átélni. Istennek hála, hogy a bibliai történetek, üzenetek jó esetben eljutottak a gyermekekhez, illetve valamennyi szülőhöz.

Péterné Mestery Rita

Gyermekkoromban amint megtanultam biciklizni, már azzal jártam szinte mindenhol: iskolába, boltba, barátaimhoz. Nem lassú, de nem is túl gyors velem a haladás: szemlélődhetek közben, de sportnak se rossz. Pont nekem való. Ilyennek éreztem a covid előtti hitoktatói munkámat is. Olyan jó volt a gyermekekkel találkozni, beszélgetni, játékos módszerekkel Isten felé terelgetni őket.

Márciusban, mikor beköszöntött a karantén, mintha hirtelen tengeralattjárót kellett volna vezetnem. A technikai eszközök tekintetében igazi őskövület vagyok. Sötétben tapogatózással, majd kétségbeeséssel telt az első néhány nap. Aztán rohamtempóban megtanultam használni a Drive-ot, Meet-et, PowerPoint-ot, és még sorolhatnám azokat a dolgokat, melyekre eddig egyszerűen nem volt szükségem. Rengeteg időt vitt el, hogy igazán jó videóanyagokat találjak az aktuális leckékhez, majd igényesre megformázzam a prezentációkat, de még a kiküldés után is sok-sok levélváltást folytattam a gyermekekkel vagy szüleikkel.

Szeptember elején nagy izgalommal vártam az első találkozást tanítványaimmal. Kíváncsi voltam rá, hogyan élték meg a karantént. Nagyon vegyesek voltak az élménybeszámolók. Viszont egy dologban

egységes volt mindegyik korosztály álláspontja: jók voltak a küldött anyagaim, köszönik szépen, de ha újra karanténba kerülünk, inkább Zoom-os óráink legyenek, mert a beszélgetések sokkal fontosabbak számukra. Tehát most veszek egy nagy levegőt, legyőzöm a kamerafóbiámat és Zoom-olok, Meet-elek, Skype-olok, Messengeren videóhívok...

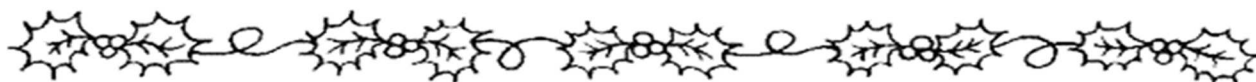
Erős lelkiismeretfurdalással gondolok vissza arra, hogy a karanténidőszak alatt a gyülekezeti gyermekek felé irányuló szolgálatom a nullára csökkent le.

Kérem Istent, hogy a második karantén alatt erre a nagyon fontos szolgálatra is legyen elég erőnk, kreativitásunk, lelkesedésünk és megfelelő ötletünk.

Dömötör Ilona

Karácsonyi ajándék

*Egy gyertyalángot, mely elolthatatlan –
az élő hitnek tűzhelyénél gyújtva,
egy fenyőágot, mely hervadhatatlan,
égi reménység kertjéből letépve,
elmúlhatatlan egy csepp édességet,
örök szeretet mézéből merítve:
csak ennyit adjunk egymásnak ma este,
és gyönyörű lesz nálunk a karácsony.*

Ádventi köszöntés

„Íme a szűz fogam méhében, fiút szül, akit Immánuelnek neveznek” – ami azt jelenti: Velünk az Isten. (Mt 1,23)

Kedves Testvérek!

Ebben az évben szokatlan körülmények között lépünk advent időszakába.

A járvány miatt életünk szinte minden területén kisebb-nagyobb változások határozzák meg mindennapjainkat. Küzdünk a betegséggel, szeretteink és önmagunk féltésével. Ugyanakkor hálás szívvel gondolhatunk arra, hogy nem vagyunk egyedül most sem.

Isten gyógyító szeretete kíséri életünket és gyülekezetünk életét is.

Milyen jó érezni, hogy testvéri közösségünkben – még ha fizikailag távolságot is kell tartanunk – közel maradunk egymáshoz, számontartjuk és segítjük egymást.

Egy hívás vagy levél erejéig, de még inkább imában.

Milyen jó érezni, hogy nap mint nap erőt meríthetünk az Igéből, hitben előttünk járó testvéreink életéből – akkor is, amikor életünkben változnak a körülmények.

Milyen jó, hogy egyvalami állandó: az a biztonság, hogy Urunk kegyelmébe kapaszkodhatunk.

Milyen jó, hogy hálát adhatunk Urunknak az Igéért, az örök élet reménységéért, jóságáért!

Kívánjuk, hogy ez a biztonság és hála erősítse minden Testvérünket az adventi várakozás heteiben és Karácsony ünnepnapjaiban is!

Erős Vár a mi Istenünk!

Heinczinger Orsolya
felügyelő

Hírek

- Szeptember 18–19-én, a Kulturális Örökség Napjai alkalmával nyitott templommal vártuk a látogatókat. A templomot és az orgonát *Aszódi Ilona, Bán István, Bihari Nóra, Czenhe Miklós, Gyurkáné Urbán Eszter, Holtzmann Krisztina* és *Lukács András* mutatta be a látogatóknak.
- A Nagybörzsönyi Egyházközség új lelkészét, *Barcsik Zoltánt Keczkó Pál* iktatta be hivatalába szeptember 26-án. Igét hirdetett *dr. Fabiny Tamás* püspök. Az egyházmegye ezen ünnepén *Bencéné Szabó Márta* és *Bence Imre* képviselte gyülekezetünket. *Barcsik Zoltán* teológusként gyülekezetünk hitoktatója, felesége, *Madocsa Lelle* pedig gyermek-bibliakörünk vezetője volt.
- *Bence Imre, Takács László* (budagyöngyei kántor) és *Balicza Gábor* (presbiter) több templomban tett látogatást *Mandácskó Zoltán* informatikatanár társaságában, hogy templomunk közvetítési rendszeréhez tapasztalatokat gyűjtsenek. Jártak a városmajori katolikus templomban és a budafoki evangélikus templomban is.
- *Bence Imre* bekapcsolódott az *Olvasd el az Újszövetséget a 777-tel!* Facebook-csoport akciójába, és havonta egy alkalommal elmélkedéseket tesz közzé az olvasott igeszakaszokkal kapcsolatosan.
- Október 3-án volt gyülekezetünkben a konfirmációi vizsga, melynek keretében 17 konfirmandusunk a *Tékozló fiú* példázatának modern feldolgozását adta elő, *Tiszta fény* címmel. A konfirmanduscsoportot ebben az évben *Péterné Mestery Rita* és *Péter Zoltán* készítette fel.
- Október 4-én 17 fiatal állt oltár elé konfirmációi áldásra, hárman közülük keresztségben is részesültek. A konfirmációról bővebben az 5. oldalon írunk.
- A Budavári Önkormányzat, valamint a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ „*Szavakba öntve*” címmel *Élettörténeti alkotói pályázatot* hirdetett meg a kerület 65 év feletti lakosai számára. A *Helytörténeti, I. kerülethez fűződő emlékezések* kategória két különdíjasa *Madocsa Miklósné: Emlékeimből* és *Madocsa Miklós: Emléktöredékek* című műve lett. Gratulálunk!
- Október 16–19. között a Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet hétvégéjén megemlékeztek egykori lelkészüik, id. Bence Imre születésének századik évfordulójáról. Ebből az alkalomból a gyülekezet újra kiadta Bence Imre *Templomjárók kézikönyve* című könyvét. A szombati zenés áhítaton, melyet *Bence Gábor* szervezett, *Bence Imre* hirdette az igét.
- Október 18-án gyülekezetünkben áldozati vasárnap volt, melyen hálát adtunk 125 éves templomunkért, majd az istentisztelet után *dr. Fabiny Tamás* püspök felszentelte a felújított kápolnát. A kápolna teljes szigetelése 25 millió Ft-os költséggel megtörtént. Ebből technikai fejlesztésre 1.6 millió Ft-ot költöttünk. Ezt a munkát 1 millió Ft-tal a Budai Egyházmegye, 7.000 euróval a németországi Gustav Adolf Werk támogatta, a 2019-es áldozati vasárnap bevétele pedig 2.2 millió Ft volt.

- Október közepén téliesítettük a Badacsonyörsön lévő pihenőházunkat. Legközelebb a fűtési szezon vége után tudunk majd ott vendégeket fogadni.
- November 1-jén az orgonazenés áhítaton *dr. Hafenschner Károly* egyetemi tanár, a zsinat elnöke szolgált igehirdetéssel.
- November 7-én vállalkozó kedvű ifiseink egy csapata *Péterné Mestery Rita* és *Péter Zoltán* kíséretében részt vettek a Budai Evangélikus Ifjúsági Túrán. Fialtaljaink egy kellemes napot töltöttek el más gyülekezetekből érkezett társaikkal: az épülő budakeszi templom bemutatása és az erdei séta mellett bőven jutott idő ismerkedésre, nagy beszélgetésekre, közös énekésre, testi-lelki feltöltődésre is.
- A novemberi gyűlésen a presbitérium egyhangúan támogatta, hogy az idei áldozati vasárnap adományából a lehető leggyorsabban megvalósítsuk azt a beruházást, mellyel a templomunkból történő, jó minőségű élő internetes közvetítéseket biztosítanánk. Hálásan köszönjük az áldozati vasárnapra küldött adományokat!

Felhívjuk beteg vagy idős testvéreink figyelmét, hogy akik szeretnének otthonukban úrvacsorával élni, telefonon vagy a gyülekezeti honlapon, a szolgálatok/látogatás menüpont alatt található úrlapon keresztül egyeztethetnek időpontot, és a lelkészek szívesen meglátogatják őket.

Telefon: +36-1-356-9736 (hétfőtől-péntekig 9–13 óra között), vagy <http://budavar.lutheran.hu>

Lelkészi Hivatal

1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.

Samu Piroksa irodavezető

Kövesy Emese gazdasági vezető

hétfő-péntek: 9.00-13.00

telefon: +36-1-356-9736

mobil: +36-20-387-9572

weblap: <http://budavar.lutheran.hu>

e-mail: budavar@lutheran.hu

Bence Imre – igazgató-lelkész

Fogadóóra: kedd 15.00-18.00; péntek 9.00-12.30

e-mail: imre.bence@lutheran.hu

Bencéné Szabó Márta – lelkész

Fogadóóra: szerda 9.00-13.00

Péter Zoltán – lelkész

Fogadóóra: kedd 9.00-13.00; csütörtök 9.00-13.00

e-mail: zoltan.peter@lutheran.hu

Dr. Fabiny Tamás – püspök

e-mail: tamas.fabiny@lutheran.hu

Budavári Hírmondó

az Egyházközség tájékoztató hírlevele

Olvasó-szerkesztő: Váradai Adél

Tördelés: Hegyi András

Korrektor: Schnellerné Hegedűs Erika

Grafika: Konczos Éva rajztanár-festőművész

Felelős kiadó: Bence Imre igazgató-lelkész

Nyomdai munkák: Rózsadomb Contact Kft.